

Sygn. akt I ACz 1802/12

POSTANOWIENIE

Dnia 16 listopada 2012 r.

Sąd Apelacyjny w Poznaniu – Wydział I Cywilny w składzie:

Przewodniczący:	SSA Ewa Staniszevska /spr./
Sędziowie:	SA Marek Górecki SA Małgorzata Mazurkiewicz-Talaga

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w dniu 16 listopada 2012 r.

sprawy z powództwa **A. M.**

przeciwko **(...) spółce z ograniczoną odpowiedzialnością” spółce z o.o.**

w P.

o ustalenie

na skutek zażalenia powoda

na zarządzenie przewodniczącego Sądu Okręgowego w Poznaniu

z dnia 27 września 2012 r., sygn. akt IX GC 782/12

p o s t a n a w i a:

oddalić zażalenie.

/-/ M. Górecki /-/ E. Staniszevska /-/ M. Mazurkiewicz-Talaga

UZASADNIENIE

Zarządzeniem z dnia 27 września 2012r. przewodniczący Sądu Okręgowego w Poznaniu, na podstawie art. 130 § 2 k.p.c. zwrócił pozew

z powodu niezupelnienia jego braków formalnych, pomimo doręczenia stosownego wezwania. Powód wskazując na nieudzielenie mu przez walne zgromadzenie spółki absolutorium i domagając się ustalenia, że nie przysługują jej wobec niego żadne roszczenia, nie podał bowiem jakich konkretnie roszczeń pozwanego dotyczy żądanie ze wskazaniem wartości przedmiotu sporu,

w przypadku roszczeń o charakterze majątkowym. Zdaniem przewodniczącego, treść zgłoszonego roszczenia w zestawieniu z wyjaśnieniami powoda, że na obecnym etapie postępowania nie jest w stanie określić katalogu i rodzaju tych roszczeń, implikuje ocenę, iż pozew nie zawiera koniecznej treści, o której mowa w art. 187 § 1 ust.1 k.p.c. tj. nie zawiera dokładnie określonego żądania. Brak określenia treści roszczeń, ich ewentualnej ilości, a nawet tego czy mają

charakter majątkowy czy niemajątkowy, uniemożliwia ustalenie właściwości rzeczowej Sądu, wartości przedmiotu sporu, a w końcu ustalenie wysokości

należnej opłaty sądowej.

W zażaleniu na powyższe zarządzenie powód wniósł o jego uchylenie, zarzucając naruszenie art. 189 k.p.c., 130 § 1 k.p.c., 187 § 1 pkt.2 k.p.c. i 233 § 1 k.p.c. W uzasadnieniu powód m.in. powołał się na poglądy doktryny, iż

w przypadku odmowy udzielenia przez walne zgromadzenie absolutorium, członkowi zarządu przysługuje roszczenie o ustalenie, że spółce nie przysługują wobec niego roszczenia z tytułu wykonywania przez niego obowiązków członka organu spółki.

Sąd Apelacyjny zważył co następuje.

Zażalenie nie zasługiwało na uwzględnienie.

Powód domagając się ustalenia, że pozwanej spółce nie przysługują wobec niego żadne roszczenia podał, że nie ma wiedzy jakie roszczenia może mieć spółka i czy w ogóle zostaną ewentualnie do niego skierowane. Swoje żądanie uzasadnił jedynie faktem, bezzasadnej jego zdaniem, odmowy udzielenia mu przez walne zgromadzenie spółki absolutorium i wynikającą

z tego niepewnością co do swojej sytuacji prawnej.

Przepis z art.187 § 1 pkt.1 k.p.c. przewiduje obligatoryjny składnik treści pozwu w postaci dokładnego określenia żądania, a w sprawach majątkowych także oznaczenia wartości przedmiotu sporu, chyba że przedmiotem sprawy jest oznaczona kwota pieniężna. Spełnienie tego wymogu przez stronę jest konieczne nie tylko dla oceny właściwości rzeczowej sądu i należytej opłaty sądowej, ale nade wszystko dla określenia granic przedmiotowych sporu, tym samym granic rozpatrywania sprawy przez sąd oraz dla prawidłowej realizacji praw i obowiązków procesowych stron w kontradiktoryjnym procesie cywilnym.

Z pewnością nie stanowi dokładnego określenia żądania w rozumieniu art.187 § 1 pkt.1 k.p.c. wskazanie przez stronę rodzaju roszczenia, bez jego jednoczesnego skonkretyzowania. Dla przykładu, nie stanowi prawidłowego określenia żądania roszczenie o wydanie, bez jednoczesnego skonkretyzowania

przedmiotu wydania.

Na podstawie art.189 k.p.c. powód może się domagać ustalenia przez sąd istnienia lub nieistnienia stosunku prawnego lub prawa, gdy ma w tym interes prawny. Korzystając z tego roszczenia powód jest zobowiązany na podstawie art. 187 § 1 pkt.1 k.p.c. już w pozwie, skonkretyzować stosunek prawny lub prawo, do którego odnosi swoje żądanie. W rozpatrywanej sprawie, treść zgłoszonego żądania ograniczona jest w istocie do rodzajowej nazwy przysługującego na podstawie art.189 k.p.c. roszczenia. Tylko pozornie konkretyzuje je określenie „żadne roszczenie”, skoro nie wiadome pozostało jakie roszczenia wchodzi w ogóle w rachubę, a tym samym nie wiadome pozostało, ustalenia nieistnienia jakiego stosunku prawnego czy prawa pozwanego i to spornego dotyczy żądanie. Stanowisko powoda zakłada przy tym, nieuzasadnione przepisami prawa procesowego odwrócenie ról stron procesu, w którym to pozwany miałby decydować o przedmiocie sporu poddanego pod rozstrzygnięcie sądu (określając i to po raz pierwszy wobec powoda, czy i jakie ma roszczenia), zaś powód dopiero w reakcji na treść odpowiedzi na pozew miałby przytaczać okoliczności faktyczne istotne dla rozstrzygnięcia powództwa.

Prawdą jest, że w przytaczanej w pismach procesowych powoda literaturze przedmiotu wyrażany jest pogląd, że w przypadku nieudzielenia członkowi zarządu przez walne zgromadzenie spółki kapitałowej absolutorium, członkowi temu przysługuje na podstawie art.189 k.p.c. powództwo o ustalenie, że nie istnieją roszczenia spółki przeciw niemu z tytułu prowadzenia spraw spółki w okresie sprawozdawczym. Pomijając już kwestię, że w rozpatrywanej sprawie powód nie powiązał zakresu swojego żądania ani z funkcją członka zarządu, ani z okresem objętym oceną walnego zgromadzenia w ramach odmowy udzielenia absolutorium (co tylko pogłębia ocenę o niedochowaniu wymogu z art.

187 § 1 pkt.1 k.p.c.) wskazać należy, że co do zasady pogląd ten zasługuje na podzielenie, jednak z zastrzeżeniem, że roszczenia te muszą być skonkretyzowane w sposób pozwalający na określenie przedmiotowych granic sporu, właściwości rzeczowej sądu, prawidłowej opłaty sądowej od pozwu. Tylko w takim bowiem przypadku pogląd ten znajduje oparcie w przepisach kodeksu postępowania cywilnego. Innymi słowy, stanowisko doktryny jest prawidłowe o tyle, o ile przedstawia rodzaj przysługującego członkowi zarządu roszczenia. Zauważyć zresztą można, że zagadnienie omawianego roszczenia

O ustalenie w zestawieniu z wymogami prawa procesowego zostało i to

w ograniczonym zakresie, rozważone jedynie przez prof. A. Szajkowskiego

w komentarzu Becka do Kodeksu Handlowego do art.474 (rok wydania 1996, tom II str.1227 – 1229) i w komentarzu do Kodeksu spółek handlowych do art.484 (rok wydania 2009, tom IV, str. 146 – 147).Tam zaś wskazano na obowiązek powoda podania wartości przedmiotu sporu i na sposób jej ustalania w postaci zliczenia wartości sumy ewentualnych roszczeń odszkodowawczych. Przedstawiony sposób ustalania wartości przedmiotu sporu potwierdza więc tylko powinność konkretyzacji przez powoda roszczeń (inaczej nie byłoby możliwe przeprowadzenie stosownej opresji matematycznej). Zrozumiałe niejednokrotnie trudności strony powodowej w ustaleniu rodzaju i wysokości ewentualnych roszczeń spółki, nie stanowią usprawiedliwienia dla odstąpienia od przestrzegania wymogów formalnych pozwu, szczególnie w kontekście jej uprawnień z art. 193 k.p.c.

Mając na uwadze powyższe, Sąd Apelacyjny na podstawie art. 385 k.p.c.

w zw. z art. 397 k.p.c. oddalił zażalenie jako bezzasadne.

/-/ M. Górecki /-/ E. Staniszevska /-/ M. Mazurkiewicz-Talaga